

HOTĂRÂREA CURȚII

DIN 6 IULIE 1982¹

Republica Franceză, Republica Italiană și Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord împotriva Comisiei Comunităților Europene

„Întreprinderi publice – transparența relațiilor financiare cu statul”

Cauzele conexate 188 – 190/80

În cauzele conexate

188/80

REPUBLICA FRANCEZĂ, reprezentată de către G. Guillaume și P. Moreau Defarges, în calitate de agent și, respectiv, de agent supleant al guvernului francez, cu domiciliul ales la sediul Ambasadei Franței la Luxemburg,

reclamantă,

împotriva

COMISIEI COMUNITĂȚILOR EUROPENE, reprezentată de către consilierul juridic al acesteia, B. van der Esch, în calitate de agent, asistat de către G. Marengo, membru al Serviciului Juridic al acesteia, cu domiciliul ales în Luxemburg, la biroul consilierului juridic al acesteia, O. Montalto, bâtiment Jean Monnet, Kirchberg,

pârâtă,

susținută de

REGATUL ȚĂRILOR DE JOS, reprezentat de către A. Bos, în calitate de agent,

și de

REPUBLICA FEDERALĂ GERMANIA, reprezentată de către M. Seidel, Ministerialrat la Ministerul Federal al Economiei, și de către A. Deringer, avocat la Oberlandesgericht din Köln, în calitate de agenți,

189/80

---

¹ Limbile de procedură: engleza, franceza și italiana.

REPUBLICA ITALIANĂ, reprezentată de către A. Squillante, șef al Serviciului de contencios diplomatic, tratate și afaceri legislative, în calitate de agent, asistat de către I. M. Braguglia, avvocato dello Stato, cu domiciliul ales la sediul Ambasadei Italiei la Luxemburg,

reclamantă,

susținută de

REPUBLICA FRANCEZĂ, reprezentată de către agentul acesteia, G. Guillaume, asistat de către A. Carnelutti, agent adjunct,

împotriva

COMISIEI COMUNITĂȚILOR EUROPENE, reprezentată de către consilierul juridic al acesteia, B. van der Esch, în calitate de agent, asistat de către S. Fabbro, membru al Serviciului Juridic al acesteia, cu domiciliul ales în Luxemburg, la biroul consilierului juridic al acesteia, O. Montalto, bâtiment Jean Monnet, Kirchberg,

pârâtă,

susținută de

REGATUL ȚĂRILOR DE JOS

și de

REPUBLICA FEDERALĂ GERMANIA,

190/80

REGATUL UNIT AL MARIII BRTANII ȘI IRLANDEI DE NORD, reprezentat de către W. H. Godwin, Treasury Solicitor, în calitate de agent, cu domiciliul ales la sediul Ambasadei britanice la Luxemburg,

reclamant,

susținut de

REPUBLICA FRANCEZĂ, reprezentată de către agentul acesteia, G. Guillaume, asistat de către A. Carnelutti, agent adjunct,

împotriva

COMISIEI COMUNITĂȚILOR EUROPENE, reprezentată de către consilierul juridic al acesteia, B. van der Esch, în calitate de agent, asistat de către P. J. Kuzper, membru al Serviciului Juridic al acesteia, cu domiciliul ales în Luxemburg, la biroul consilierului juridic al acesteia, O. Cervino, bâtiment Jean Monnet, Kirchberg,

pârâtă,

susținută de

REGATUL ȚĂRILOR DE JOS

și de

REPUBLICA FEDERALĂ GERMANIA,

având ca obiect anularea, în temeiul articolului 173 din Tratatul CEE, a Directivei 80/723/CEE a Comisiei din 25 iunie 1980 privind transparența relațiilor financiare dintre statele membre și întreprinderile publice (JO L 195, p. 35),

CURTEA,

constituită din J. Mertens de Wilmars, președinte, A. Touffait și O. Due, președinți de camere, P. Pescatore, Mackenzie Stuart, A. O'Keeffe, T. Koopmans, A. Chloros și F. Grévisse, judecători,

avocat general: G. Reischl
grefier: P. Heim

pronunță prezenta

HOTĂRÂRE

În drept,

- 1 Prin cereri depuse la grefa Curții la 16, 18 și respectiv 19 septembrie 1980, Republica Franceză, Republica Italiană și Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord au introdus, în temeiul articolului 173 primul paragraf din Tratatul CEE, trei acțiuni în anulare a Directivei 80/723/CEE a Comisiei din 25 iunie 1980 privind transparența relațiilor financiare dintre statele membre și întreprinderile publice (JO L 195, p. 35). Republica Federală Germania și Regatul Țărilor de Jos au intervenit în aceste proceduri în sprijinul pretențiilor Comisiei.
- 2 Directiva, adoptată în temeiul articolului 90 alineatul (3) din tratat, impune statelor membre să păstreze disponibile, timp de cinci ani, informațiile privind resursele publice puse la dispoziția întreprinderilor publice de către autoritățile publice, precum și pe acelea referitoare la utilizarea efectivă a acestor resurse de către întreprinderile respective. Din preambulul directivei reiese că obiectivul său esențial este acela de a promova aplicarea eficace în întreprinderile publice a dispozițiilor articolelor 92 și 93 din tratat privind ajutoarele de stat. În plus, preambulul subliniază principiul tratamentului egal între întreprinderile publice și private, precum și necesitatea

transparenței relațiilor financiare dintre întreprinderile publice și state, din cauza complexității acestor relații.

3 Motivele invocate de guvernele reclamante, cu toate că diferă în anumite puncte, pot fi, în esență, rezumate după cum urmează:

- necompetența Comisiei;
- lipsa necesității și nerespectarea principiului proporționalității;
- discriminare în detrimentul întreprinderilor publice;
- încălcarea articolelor 90, 92 și 93, întrucât directiva definește noțiunile de întreprindere publică și ajutor de stat;
- nerespectarea normelor care definesc domeniul de aplicare a Tratatelor CEE, CECO și CEEA;
- lipsa motivării și nerespectarea principiului egalității în cazul exceptărilor prevăzute de directivă.

Cu privire la primul motiv (necompetența Comisiei)

4 Conform Guvernului Regatului Unit, prin adoptarea directivei în litigiu, Comisia a încălcat chiar principiile ce reglementează repartizarea competențelor și a responsabilităților între instituțiile comunitare. Din dispozițiile instituționale ale tratatului reiese că toate competențele legislative originare aparțin Consiliului, în timp ce Comisia nu deține decât competențe de supraveghere și executare. Prezenta repartizare a competențelor este confirmată prin norme de abilitare specifice din tratat, cvasitotalitatea acestora rezervând Consiliului competența de adoptare a regulamentelor și directivelor. În ceea ce privește regulile de concurență, în special, se observă aceeași partajare a competențelor. Respectivul dispoziții îi conferă Comisiei, prin ele însele, atribuții de supraveghere, astfel încât aceasta nu poate legifera decât în limitele unei delegări speciale și exprese cuprinsă într-un act al Consiliului.

5 De asemenea, conform Guvernului Regatului Unit, dispozițiile tratatului care, în mod excepțional, conferă Comisiei competența de a adopta directive trebuie interpretate în lumina considerațiilor anterioare. Directivele Comisiei nu au aceeași natură cu cele adoptate de Consiliu. În timp ce acestea din urmă pot cuprinde dispoziții generale cu caracter normativ, impunând, după caz, obligații noi statelor membre, scopul primelor este doar de a rezolva o situație specifică într-unul sau mai multe state membre. În ceea ce privește articolul 90 alineatul (3), acest scop limitat este sugerat chiar de termenii dispoziției, conform cărora Comisia „adresează” directivele sau deciziile corespunzătoare statelor membre.

6 Cu toate acestea, prezentul argument nu are niciun temei în dispozițiile instituționale ale tratatului. În conformitate cu dispozițiile articolului 4, Comisia participă la îndeplinirea sarcinilor Comunității pe aceeași bază ca și celelalte instituții, fiecare acționând în limitele atribuțiilor care îi sunt conferite de tratat. Articolul 155 prevede, în termeni aproape identici cu cei utilizați la articolul 145 pentru a descrie aceeași atribuție a Consiliului, că, în condițiile prevăzute de tratat, Comisia dispune de o competență

decizională proprie. În plus, dispozițiile capitolului care stabilește, într-o manieră generală, efectele și conținutul actelor adoptate de instituții, în special cele ale articolului 189, nu fac distincția pe care o face Guvernul Regatului Unit între directivele de aplicabilitate generală și celelalte directive care stabilesc doar măsuri specifice. În conformitate cu primul paragraf al prezentului articol, Comisia, la fel ca și Consiliul, are competența de a adopta directive în condițiile prevăzute de tratat. Prin urmare, limitele competenței conferite Comisiei de o dispoziție specifică a tratatului nu vor fi deduse dintr-un principiu general, ci dintr-o interpretare a termenilor proprii respectivei dispoziții, în acest caz articolul 90, analizați în lumina scopului și locului acesteia în economia tratatului.

- 7 În acest sens, nu se poate trage nicio concluzie din faptul că majoritatea celorlalte dispoziții specifice ale tratatului, care prevăd o competență de a adopta acte cu caracter general, conferă această competență Consiliului hotărând cu privire la o propunere a Comisiei. De asemenea, nu se poate face o distincție între dispozițiile care prevăd adoptarea directivelor în funcție de utilizarea verbelor „a adopta” sau „a adresa”. În conformitate cu articolul 189, directivele, ca și deciziile, atât ale Consiliului, cât și ale Comisiei, se adresează unor destinatari care, în cazul directivelor, sunt în mod obligatoriu state membre. În cazul unei dispoziții care prevede adoptarea atât de directive, cât și de decizii adresate statelor membre, verbul „a adresa” constituie, prin urmare, expresia comună cea mai potrivită.
- 8 În sprijinul motivului privind necompetența Comisiei, cele trei guverne reclamante susțin faptul că normele cuprinse în directiva în litigiu puteau fi adoptate de către Consiliu. Întrucât scopul directivei este acela de a permite Comisiei să controleze respectarea de către statele membre a obligației de a îi notifica, în conformitate cu articolul 93 alineatul (3), orice instituire sau modificare a unui ajutor de stat și întrucât articolul 94 conferă Consiliului competența de a stabili în special condițiile de aplicare ale respectivului alineat, normele în cauză intră în competența acestei instituții în temeiul acestui articol. Oricum, astfel de norme intră în atribuțiile Consiliului în temeiul articolului 213 sau, în subsidiar, în temeiul articolului 235. Prin urmare, fiind vorba de un domeniu în care Consiliul este competent, nu este posibil, conform guvernelor reclamante, să se recunoască o competență concurentă Comisiei, în temeiul altor dispoziții ale tratatului.
- 9 Comisia, sprijinită de Guvernul Republicii Federale Germania, insistă asupra faptului că directiva vizează măsuri anterioare procedurii prevăzute la articolul 93 și că, din această cauză, articolul 94 nu se aplică. De asemenea, Comisia susține că articolul 213 nu se referă la informații de care dispun statele membre și pe care acestea trebuie să le furnizeze Comisiei, la cererea acesteia, în temeiul obligației lor generale de cooperare prevăzute la articolul 5. Nici articolul 235 nu se aplică, întrucât acesta presupune că nu există nicio atribuție de acțiune. La rândul său, Guvernul Țărilor de Jos subliniază, în special, caracterul specific și importanța articolului 90 ca dispoziție independentă.
- 10 Argumentele susținute de guvernele reclamante în temeiul articolelor 213 și 235 trebuie respinse. Într-adevăr, articolul 213, care face parte din capitolul de dispoziții generale și finale din tratat, nu aduce atingere competențelor conferite Comisiei prin dispoziții speciale ale tratatului. Pentru motivul indicat de Comisie, articolul 235 nu poate fi considerat ca aplicabil în acest caz.

- 11 Pe de altă parte, pentru a aprecia argumentul întemeiat pe articolul 94, este necesar să se compare dispozițiile respectivului articol cu cele ale articolului 90, în lumina obiectivelor și scopurilor acestor două articole.
- 12 În această privință, este necesar să se constate că cele două dispoziții au obiecte diferite. Articolul 94 face parte dintr-un ansamblu de dispoziții ce reglementează domeniul ajutoarelor acordate de state, sub orice formă și indiferent de destinatarii acestor ajutoare. În schimb, articolul 90 nu vizează decât întreprinderile pentru al căror comportament statele trebuie să își asume o responsabilitate specială din cauza influenței pe care o pot exercita cu privire la acest comportament. Prezentul articol evidențiază că respectivele întreprinderi, sub rezerva precizărilor de la alineatul (2), se supun tuturor dispozițiilor tratatului; acesta obligă statele membre să respecte prezentele norme în raporturile cu respectivele întreprinderi și creează Comisiei, în această privință, o obligație de supraveghere ce poate fi îndeplinită, atunci când este necesar, prin adoptarea de directive și decizii adresate statelor membre.
- 13 Acestei diferențe de obiecte i se adaugă și o diferență privind condițiile stabilite cu privire la exercitarea competențelor pe care cele două dispoziții le conferă Consiliului și, respectiv, Comisiei. Articolul 94 autorizează Consiliul să adopte orice regulamente necesare în vederea aplicării articolelor 92 și 93. În schimb, competența conferită Comisiei de articolul 90 alineatul (3) se limitează la directivele și deciziile care sunt necesare în vederea îndeplinirii, într-un mod eficient, a obligației de supraveghere care îi este impusă de același alineat.
- 14 Față de competența Consiliului în temeiul articolului 94, competența conferită Comisiei de articolul 90 alineatul (3) se exercită, astfel, într-un domeniu de aplicare specific și în condițiile definite de obiectul propriu al prezentului articol. Prin urmare, competența Comisiei privind adoptarea directivei în litigiu depinde de necesitățile inerente obligației sale de supraveghere menționate la articolul 90, iar posibilitatea stabilirii de către Consiliu a unei reglementări, în aplicarea competenței sale generale în temeiul articolului 94, cuprinzând dispoziții care au efect asupra domeniului specific al ajutoarelor acordate întreprinderilor publice, nu împiedică exercitarea acestei competențe de către Comisie.
- 15 Din toate cele menționate anterior rezultă că primul motiv invocat de guvernele reclamante trebuie să fie respins.

Cu privire la al doilea motiv (lipsa necesității)

- 16 Guvernele francez și italian contestă faptul că normele cuprinse în directivă sunt necesare pentru a-i permite Comisiei să își exercite în mod eficace misiunea de supraveghere pe care i-o încredințează articolul 90. Acestea consideră că există o separare juridică totală între stat și întreprinderile publice pe plan financiar. Fondurile puse la dispoziția acestora din urmă de către autoritățile publice apar în actele legislative bugetare, precum și în bilanțurile și rapoartele anuale ale întreprinderilor. Într-o societate democratică, există, cu privire la relațiile dintre stat și întreprinderile publice, surse de informare cel puțin la fel de complete ca cele privind relațiile cu întreprinderile private și mult mai precise ca cele privind relațiile dintre întreprinderile private.
- 17 Comisia face trimitere la considerentele patru și cinci din preambulul directivei, conform cărora complexitatea relațiilor financiare dintre autoritățile publice naționale și

întreprinderile publice este de natură să împiedice îndeplinirea de către Comisie a sarcinii sale de supraveghere, iar aplicarea eficace și echitabilă a normelor tratatului privind ajutoarele, atât în ceea ce privește întreprinderile publice, cât și cele private, nu este posibilă decât în condițiile în care se asigură transparența acestor relații financiare. În cursul procedurii în fața Curții, atât Comisia, cât și Guvernul Republicii Federale Germania, au citat exemple pentru a demonstra că aceste relații nu sunt suficient de transparente astfel încât să îi permită Comisiei să stabilească dacă au fost sau nu acordate ajutoare de stat întreprinderilor publice.

- 18 Ținând seama de formele diverse de întreprinderi publice în diferitele state membre și ramificațiile activității acestora, este inevitabil ca relațiile financiare ale acestora cu autoritățile publice să nu fie, la rândul lor, foarte diverse, adesea complexe și, prin urmare, dificil de controlat, chiar și cu ajutorul surselor de informare publicate la care guvernele reclamante fac referire. În aceste condiții, nu poate fi negată nevoia Comisiei de a încerca să obțină informații suplimentare cu privire la respectivele relații stabilind criterii comune pentru toate statele membre și pentru toate întreprinderile în cauză. În ceea ce privește stabilirea concretă a respectivelor criterii, guvernele reclamante nu au demonstrat limitele puterii de apreciere conferite de articolul 90 alineatul (3) au fost depășite de către Comisie.
- 19 Rezultă că motivele referitoare la lipsa necesității trebuie să fie respinse. Același lucru este valabil și pentru critica adresată Comisiei, în special de către guvernul italian, cu privire la lipsa proporționalității.

Cu privire la al treilea motiv (discriminarea în detrimentul întreprinderilor publice în comparație cu întreprinderile private)

- 20 Guvernele francez și italian invocă faptul că, atât din articolul 222, cât și din articolul 90, reiese că întreprinderile publice și întreprinderile private trebuie să beneficieze de un tratament egal. Însă directiva are ca efect plasarea primelor într-o situație mai puțin favorabilă în comparație cu cele din urmă, în special întrucât impune întreprinderilor publice obligații speciale, mai ales contabile, care nu sunt impuse și întreprinderilor private.
- 21 În această privință, ar trebui subliniat faptul că principiul egalității, pe care guvernele îl invocă în ceea ce privește raporturile dintre întreprinderile publice și cele private, în general, presupune că cele două categorii se află în situații comparabile. Însă întreprinderile private își stabilesc, în limitele impuse de legislația aplicabilă, propria strategie industrială și comercială ținând seama, în special, de cerințele de rentabilitate. Deciziile întreprinderilor publice, pe de altă parte, pot fi afectate de factori de altă natură, în cadrul urmăririi, de către autoritățile publice care pot influența respectivele decizii, a scopurilor de interes general. Consecințele economice și financiare ale unui astfel de impact conduc la stabilirea, între aceste întreprinderi și autoritățile publice, a unor relații de un tip special, diferite de relațiile care există între autoritățile publice și întreprinderile private. Întrucât directiva în cauză reglementează tocmai aceste relații financiare speciale, nu se va reține motivul întemeiat pe existența unei discriminări.

Cu privire la al patrulea motiv (încălcarea articolelor 90, 92 și 93, întrucât directiva definește noțiunile de întreprindere publică și ajutor de stat)

- 22 Guvernele francez și italian susțin că articolele 2 și 3 din directivă adaugă, la dispozițiile articolelor 90, 92 și 93 din tratat fără niciun temei legal întrucât definesc noțiunea de întreprindere publică și stabilesc relațiile financiare ale acestora care, în opinia Comisiei, pot constitui ajutoare de stat.
- 23 Aceste critici nu sunt justificate. În ceea ce privește stabilirea, la articolul 3, a relațiilor financiare care se supun normelor directivei, este suficient să se constate că nu este vorba de o tentativă a Comisiei de a defini noțiunea de ajutor astfel cum este prezentată la articolul 92 și 93 din tratat, ci numai de o specificare a tranzacțiilor financiare despre care Comisia consideră că trebuie să fie informată pentru a controla dacă un stat membru, a acordat ajutoare întreprinderii în cauză fără a respecta obligația de notificare în conformitate cu articolul 93 alineatul (3). Astfel cum s-a menționat anterior cu privire la cel de-al doilea motiv, nu s-a stabilit că, prin aceasta, Comisia și-a depășit limitele puterii de apreciere care îi este conferită de articolul 90 alineatul (3).
- 24 În ceea ce privește dispozițiile articolului 2, care definește conceptul de întreprindere publică „în sensul prezentei directive”, ar trebui subliniat că acestea nu au ca scop definirea acestei noțiuni astfel cum este prevăzută la articolul 90 din tratat, ci stabilirea criteriilor necesare pentru a delimita grupul întreprinderilor ale căror relații financiare cu autoritățile publice sunt supuse obligației de informare menționată de directivă. În vederea aprecierii acestei delimitări care este, de altfel, indispensabilă pentru a face cunoscută statelor membre întinderea obligațiilor acestora în conformitate cu directiva, este necesar, prin urmare, să se realizeze o comparație între criteriile stabilite și considerațiile care stau la baza obligației de supraveghere impuse Comisiei la articolul 90.
- 25 În conformitate cu articolul 2 din directivă, expresia „întreprinderi publice” înseamnă orice întreprindere asupra căreia autoritățile publice pot exercita, direct sau indirect, o influență dominantă. În conformitate cu cel de-al doilea paragraf, se presupune că există o astfel de influență atunci când autoritățile publice, direct sau indirect, dețin majoritatea capitalului subscris al întreprinderii, controlează majoritatea voturilor sau pot numi mai mult de jumătate din membrii organelor de administrare, de conducere sau de supraveghere ale întreprinderii respective.
- 26 Astfel cum a indicat deja Curtea, motivul pentru care dispozițiile articolului 90 au fost incluse în tratat este chiar influența pe care autoritățile publice o pot exercita asupra deciziilor comerciale ale întreprinderilor publice. Această influență se poate exercita fie pe baza unei participări financiare, fie pe baza unor reguli ce reglementează gestionarea întreprinderii. Prin alegerea aceluiași criterii pentru a determina relațiile financiare pe baza cărora poate obține informații în vederea îndeplinirii obligației sale de supraveghere în temeiul articolului 90 alineatul (3), Comisia a rămas în limitele puterii de apreciere care îi este conferită de această dispoziție.
- 27 Prin urmare, și al patrulea motiv trebuie respins.

Cu privire la al cincilea motiv (nerespectarea normelor care definesc domeniul de aplicare a Tratatelor CEE, CECO și CEEA)

- 28 Guvernul francez subliniază că definiția întreprinderii publice care este prevăzută la articolul 2 din directivă are un caracter cu totul general și că exceptarea, prevăzută la

articolul 4, a sectorului energiei, inclusiv, în cazul energiei nucleare, producția de uraniu, îmbogățirea acestuia și retratarea combustibililor iradiați, precum și prepararea materialelor ce conțin plutoniu, lasă să se înțeleagă faptul că directiva se aplică, sub această rezervă, întreprinderilor publice reglementate de Tratatul CECO și CEEA. Întrucât un act de legislație secundară adoptat în cadrul Tratatului CEE nu poate reglementa un aspect care intră sub incidența normelor pozitive ale altor tratate, guvernul francez solicită, în secundar, anularea directivei în măsura în care aceasta reglementează întreprinderile care intră sub incidența Tratatelor CECO și CEEA.

- 29 Comisia admite că, în temeiul articolului 232 alineatul (1) din Tratatul CEE și datorită normelor Tratatului CEE privind ajutoarele acordate întreprinderilor reglementate de acest tratat, directiva nu se poate aplica unor astfel de întreprinderi. În ceea ce privește întreprinderile din sectorul nuclear, aceasta precizează că Tratatul CEEA nu cuprinde dispoziții referitoare la ajutoarele de stat. Articolele 92 și 93 din Tratatul CEE și, în parte, directiva, sunt aplicabile, prin urmare, întreprinderilor din acest sector, sub rezerva excepțiilor prevăzute expres la articolul 4 din directivă.
- 30 În conformitate cu articolul 232 alineatul (1), dispozițiile prezentului tratat nu le modifică pe cele ale Tratatului de instituire a Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului, în special în ceea ce privește drepturile și obligațiile statelor membre, atribuțiile instituțiilor acestei Comunități și normele stabilite de respectivul tratat cu privire la funcționarea pieței comune a cărbunelui și oțelului.
- 31 Întrucât articolul 90 alineatul (3) se referă tocmai la competențele instituțiilor și întrucât directiva în litigiu impune obligații statelor membre în domeniul ajutoarelor, domeniu în care și Tratatul CECO cuprinde norme care se adresează statelor membre și întreprinderilor de pe piața cărbunelui și oțelului, rezultă direct din articolul 232 din Tratatul CEE că directiva în litigiu nu se poate aplica relațiilor cu astfel de întreprinderi. Din acest motiv, directiva nu este viciată de nicio ilegalitate cu privire la acest aspect, cu toate că ar fi fost de preferat, fără îndoială, în interesul clarității situațiilor juridice, ca excluderea acestor întreprinderi să rezulte din chiar termenii directivei.
- 32 Pe de altă parte, în ceea ce privește raporturile cu Tratatul CEEA, articolul 232 alineatul (2) din Tratatul CEE afirmă doar că dispozițiile acestuia din urmă nu derogă de la prevederile primului. Guvernul francez nu a demonstrat că dispozițiile directivei derogă de la dispozițiile Tratatului CEEA. Prin urmare, acest motiv nu poate fi reținut.

Cu privire la al șaselea motiv (lipsa motivării și nerespectarea principiului egalității în cazul exceptărilor prevăzute de directivă)

- 33 În afara sectorului energiei, articolul 4 exclude din domeniul său de aplicare întreprinderile publice a căror cifră de afaceri, exclusiv impozitele, nu a ajuns la un total de 40 de milioane de unități de cont europene în decursul celor două exerciții financiare anuale precedente, precum și întreprinderile publice care prestează servicii ce nu au o influență semnificativă cu privire la schimburile comerciale comunitare și întreprinderile din sectoarele apei, transporturilor, poștei și telecomunicațiilor și creditului.
- 34 În opinia guvernului italian, prezentele exceptări dau naștere unei discriminări nemotivate. Acesta este de părere că exceptările sectoriale nu ar trebui permise decât în lipsa concurenței intracomunitare în sectorul respectiv.

- 35 În afară de faptul că acest motiv tinde mai curând să lărgescă domeniul de aplicare a directivei, nu este întemeiat. Cel de-al doisprezecelea considerent al directivei prevede, într-adevăr, că ar trebui excluse anumite sectoare care nu aparțin domeniului concurențial sau care fac deja obiectul unor dispoziții comunitare speciale care asigură o transparență adecvată, anumite sectoare al căror caracter special reprezintă o justificare pentru ca acestea să facă obiectul unor dispoziții specifice, precum și întreprinderile a căror importanță economică redusă nu justifică cheltuielile administrative care pot decurge din măsurile care trebuie adoptate. Toate aceste considerații, dintre care cel puțin una se aplică fiecăruia din sectoarele excluse de articolul 4 din directivă, cuprind criterii suficient de obiective pentru a justifica o exceptare din domeniul de aplicare a directivei.
- 36 În consecință, trebuie concluzionat că acțiunile introduse de cele trei guverne nu au demonstrat elemente care pot justifica anularea, chiar și în parte, a directivei atacate. Prin urmare, acțiunile ar trebui respinse.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 37 În conformitate cu articolul 69 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată la plata cheltuielilor de judecată, în cazul în care s-a solicitat acest lucru de partea care a câștigat.
- 38 Întrucât au căzut pretenții, cele trei guverne reclamante trebuie obligate la plata cheltuielilor de judecată. Același lucru este valabil și pentru guvernul francez, în calitate de intervenient în cauzele 189 și 190/80.
- 39 Dintre guvernele care au intervenit în sprijinul pretențiilor Comisiei, doar Guvernul Țărilor de Jos a solicitat obligarea reclamantilor la plata cheltuielilor de judecată. Prin urmare, ar trebui ca Republica Franceză, Republica Italiană și Regatul Unit să fie obligate la suportarea cheltuielilor de judecată ale Comisiei și ale Regatului Țărilor de Jos, pe lângă propriile cheltuieli de judecată.

Pentru aceste motive,

CURTEA

hotărăște:

- 1) **Respinge acțiunile;**
- 2) **Obligă Republica Franceză, Republica Italiană și Regatul Unit la suportarea cheltuielilor de judecată ale Comisiei și ale Regatului Țărilor de Jos, pe lângă propriile cheltuieli de judecată.**

O'Keefe

Koopmans

Chloros

Grévisse

Pronunțată în ședință publică la Luxemburg, 9 noiembrie 1995.

Grefier

Președinte

P. Heim

Mertens de Wilmars